

1. Bu testte toplam 12 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın Türkçe testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçen altı çizili sözcüğün anlamı yay ayrıç içinde yanlış ifade edilmiştir?

- A) Bu yıl ikincisi düzenlenen Ayvalık Film Festivali 4-9 Ekim tarihleri arasında sinemaseverlerle buluşacak. (Bir konuyu geçmiş ve gelişimi içinde inceleyen anlatı)
- B) Louisiana Modern Sanat Müzesi, Amerika'nın XX. yy.ın ilk büyük ressamı olarak nitelendirilen Marsden Hartley'in eserlerini ağırlıyor. (Yapıt)
- C) Son dönemde insanın doğayla ilişkisini irdeleyen birçok eser ve bu eserlerin yer aldığı sergiler görüyoruz. (Bir konuyu incelenmesi ve eleştirilmesi gereken bütün yönlerini birer birer incelemek, tetkik etmek, araştırmak)
- D) Güzel bir eylül gününde uzak, eski bir grup arkadaşla bir araya gelerek günübirlik bir gezi düzenliyoruz. (Gece kalmadan, aynı gün dönmek üzere)

GEN Yayımları
www.genyayinlari.com.tr

2. Bir kip ve kişi eki alarak çekimlenebilen fiillere çekimli fiil denir. Fiiller kişi ve kip ekleri yardımıyla çekimlenir.

Buna göre,

Mustafa Kemal'i düşünüyorum
Destanlar yaratıyor cihanın görmediği
Arkasından dağ dağ ordular geliyor
Her askeri Mustafa Kemal gibi

Bu şiirin hangi dizesinde çekimli fiil yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. "Önümüzdeki hafta tatile gidiyorum." cümlesinde fiil şimdiki zaman kip ekini almıştır fakat "önümüzdeki hafta" sözü, tatile gitme eyleminin henüz yapılmadığını, gelecek zamanda yapılacağı anlamını katmıştır. Fiilin aldığı kiple kastettiği zaman farklı olduğu için bu cümlede zaman kayması vardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman kayması yoktur?

- A) İçeri girer girmez bir de ne göreyim!
- B) Birazdan bahçe kapısında görünür.
- C) Ona ne dedimse bana inanmıyor.
- D) Yarınki sınav için odasında hazırlık yapıyor.

4. Ek fiillerin iki tane görevi vardır. Basit zamanlı fiillere gelerek birleşik zamanlı fiiler oluşturur. İsim veya isim soylu sözcüklere gelerek onları cümlede yüklem yapar.

Buna göre,

Doğayı tartardı sanki

I

Öyleydi, anısı mühürlenmiş

II

Sıradan bir ikindinin düzlükleri eğdiği

Rüzgârların dinlendiği bir yer miydi, neydi

III IV

Rüzgârların dinlendiği, mola verdiği

Şiirde numaralanmış sözcüklerden hangisinde ek-fiil farklı bir görevdedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6 - 7. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İyi bir meslek sahibi olmak ... İyi bir gelecek ... Güzel bir yaşam ... Hepimizin dileği bu yönde. İyi bir geleceği avuçlarınızın içine almış, güzel bir yaşama sahipsiniz diyelim. Tüm bunlar tamam ama bu kadar mı? Bunlar emek sarf ederek kazandıklarınızın hiçbir amacı olmayacak mı? Elbette dediğinizi duyar gibiyim. Elbette insanlığa faydalı olabilmek için bir şeyler yapacağız. Elbette yardıma muhtaç insanları, hayvanları ya da çiçekleri, ağaçları tüm canlıları kucaklayacağız. Yoksa bu kadar erken saatte uyanıp bir sürü bilgiyi beynimize boca etmenin başka anlamı olamazdı. Kendi hayatımızda her amacımıza ulaşmış olabiliriz ama bu gezegenimizin de daha yaşanabilir bir yer olması için çalışmayacağımız anlamına gelmez. Zira her umut verici güzel sonuç çalışmanın, üretmenin ürünüdür.

6. Metinde altı çizili cümlelerin taşıdığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

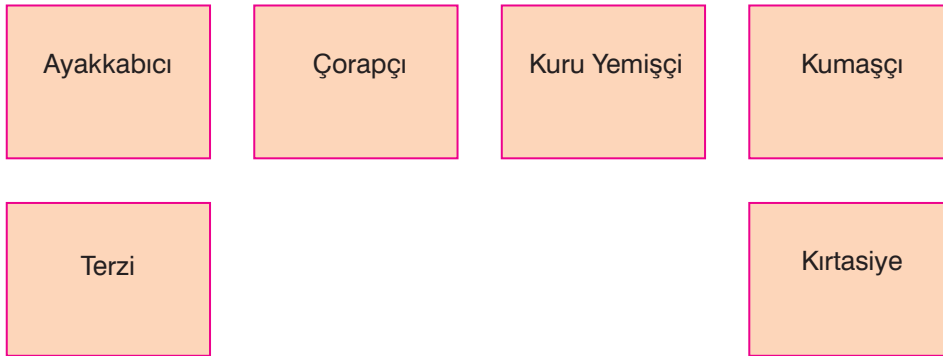
- A) Olasılık B) İçerik C) Tahmin D) Varsayım

7. Bu metinde **asıl** anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatta çalışarak ve üretmek elde edilemeyecek hiçbir amaç yoktur.
 B) Yaşantımızda belli amaçlarımıza ulaşmış olsak bile çevremizi daha yaşanabilir bir dünya yapmak adına çalışmaya devam etmeliyiz.
 C) Ulaşabileceğimiz noktaları bilmeksizin sınırsız hayal kurmak bizi hayal kırıklığına uğratabilir.
 D) Amaçlarımıza ulaşmak adına yaptığımız çalışmalar neticelendikçe yeni amaçlar ediniriz.

8. Aşağıdaki şekilde bir pasajdaki dükkanların yerleşimi verilmiştir.

Bu dükkanları işleyen Yavuz, Umay, Can, Yankı, Sarpar ve Ezgi adlı kişilerle ilgili bilinenler şunlardır.

- Can'ın dükkanı kuru yemişçi ile yan yanadır.
- Ayakkabı dükkanı işleten Yavuz veya Umay değildir.
- Sarper'in dükkanı Yavuz ile Can'ın dükkanlarının arasındadır.

Buna göre pasajdaki ayakkabı dükkanını kim işletmiştir?

- A) Umay B) Yankı C) Can D) Serper

9. • 1. kişi ağızla anlatım yapılmıştır.
- Bir olay oluş sırasına göre verilmiştir.
 - Benzetmeye yer verilmiştir.

Aşağıdaki metinlerden hangisi verilen özelliklere sahiptir?

- A) Bilim ve teknolojideki gelişmeleri bol bol okuyan ve merak eden bir çocuk olan John Wild, aynı zamanda yeni buluşlar peşinde koşar. Öyle ki bir gün banyo yaparken musluklardan akan suyun sıcaklığını bir türlü istediği gibi ayarlayamayınca küvete eşit miktarda sıcak ve soğuk su akıtılmasını sağlayan bir sistem tasarlar. Henüz 14 yaşındayken bu buluşunun patentini alır.
- B) John ve arkadaşı yaşadıkları kentin yakınlarındaki vadide doğa gezisine çıkmış. Karşlarına yüksek, yalçın kayalıklar çıkınca hepsinin gözleri şaşkınlıktan açılmıştı. Geldikleri noktada seslerinin normalden daha güçlü çıktığını ve hemen yankılandığını fark etmişlerdi. Fazla vakit geçirmeden bu kayalıklarla sohbet başlamışlardı bile.
- C) İsteddiği mekânda kendi sergisini açabilmek her ressamın doğal hayalidir. O sabah bu hayalimi gerçekleştirmiş olmanın huzuruyla yudumluyordum kahvemi. Önceleri küçük meraklarla çizdiğim şekiller yavaş yavaş bir bütünlük oluşturmuş ve artık sergilerde boy gösterecek aşamaya gelmişti. Heyecanımı biraz da bastırarak şehrin bir ışık yumağını andıran sokaklarına atıverdim kendimi.
- D) Bu iki senarist aslında 2000'lerin ortasından beri ne zaman bir filme başlayacak olsa hep bir kararsızlık aşaması yaşamıştı. Belki de vermek istedikleri hikâyenin kusursuzluğuna inanmışlardı. Sonunda ödüllere gelen bir film, bunun en güçlü göstergesiydi zaten. O akşam sahnede filmlerinin adı söylenildiğinde alkışlar içinde sahnedeki yerlerini almışlardı. Hâliyle bir gurur, bir olgunluk vardı duruşlarında.

10. Anlatamam derdimi dertsiz insana

I

Dert çekmeyen derdin kıymetini bilemez

II

Derdim bana dermanmış bilmedim

III

Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz

IV

Bu şiirde numaralanmış fiillerden hangisi yapısına göre farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. Sevmediğimiz insanı değiştirmenin bir yolu olmadığı muhakkak, yedisinde ne ise yetmişinde de o olacak birini sözle ikna etmek mümkün olmadığına göre kendimizi değiştirmeye bakalım derim. Binbir çeşit farklı yönü olan kişileri sevmek zorunda olduğumuz kesin; eğitimimiz, kültürümüz, farklı değerlere inancımız, herkesten farklı olma hakkı vesaire vesaire gibi uzayıp giden bir beğeni çemberinde sevmediğimiz birine katlanmak yerine kendimizi değiştirebiliriz. Ya da şöyle sorayım. Niye sevmiyoruz ki farklılıkları? Çok mu ikna edici sebeplerimiz var? Bence birini sevmenin en büyük nedeni ön yargı. Bunu altını çize çize söyleyebilirim ön yargılarımızdan kurtulduğumuz anda birçok insanda olumsuz bulduğumuz yönler olumluya dönebilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu metindeki gibi düşünen birine ait olabilir?

- A) Ön yargıları bir kenara bıraktığımızda her insanda olumlu bir yan bulabiliriz.
- B) Kendimizde değişiklik yapmak istiyorsak öncelikle çevremizde uyuşmadığımız insanlardan uzaklaşmalıyız.
- C) Her insanın farklı yönleri, düşünceleri olduğunu kabullenip peşin hüküm vermezsek birçok insanda olumlu yönler buluruz.
- D) İnsanları tanıyıp anlamadan verdiğimiz peşin hükümler en çok bize zarar verir.

12. Deyimler sözlerimizin anlaşılmasını kolaylaştıran, anlatımı renklendiren ve dakikalarca konuşarak ifade edemeyeceğimiz fikirleri bir çırpıda dile getiren kalıplardır. Bu kalıplar dilimize yerleşmiştir ve anlamları hemen herkes tarafından bilinir. Örneğin hiç giz tutamamak, sır saklayamamak anlamında - - - - deyim, çok şaşkırmak, şaşakalmak anlamında - - - - deyim, bir şeyi bildiği hâlde bilmez gibi görünmek anlamında ise - - - - deyim kullanılır.

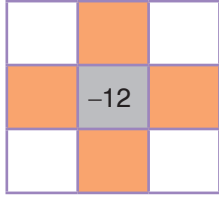
Aşağıdakilerden hangisi bu metinde boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) Rengi atmak
- B) Renk vermemek
- C) Ağız açık kalmak
- D) Ağızda bakla islanmamak

- Bu testte toplam 12 soru vardır.
- Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın Matematik testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1.

Kareli zemin üzerinde verilen beyaz karelerdeki farklı tam sayıların çarpımı ortadaki gri bölgeye yazılmıştır.

Buna göre beyaz karelerdeki sayıların toplamı **en az** kaçtır?

- A) -8 B) -7 C) -6 D) -5

2.

 $1^2 + 3^2 + 2^0 = 1 + 9 + 1 = 11$ TL

 $3^2 + 4^2 = 9 + 16 = 25$ TL

Yukarıda verilen barkodlar bir ürünün fiyatlarını göstermektedir.

Buna göre aşağıdaki barkodu verilen ürünlerden hangisi daha pahalıdır?

- A) B)
- C) D)

3.

1. adım: $\frac{-1}{4} = -0,25$

2. adım: $\frac{-2}{5} = -0,4$

3. adım: $\frac{-3}{6} = -0,5$

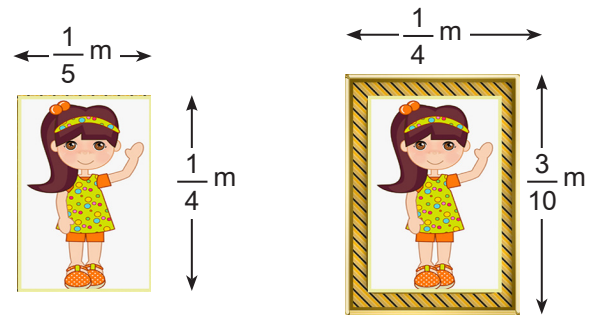
⋮

Yukarıdaki örüntünün kaçınıcı adımında $-0,8$ ondalık sayısı elde edilir?

- A) 8 B) 9 C) 10 D) 12

4. Kenar uzunlukları a ve b olan dikdörtgenin alanı a·b dir.

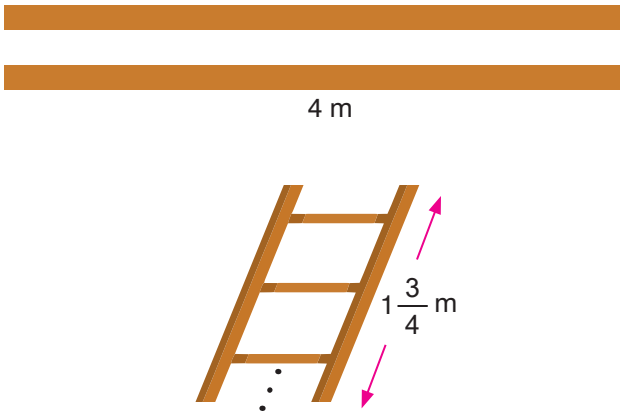
Aysel yukarıdaki resmi tamamı görünecek şekilde verilen resim çerçevesine yerleştiriyor.

Buna göre Aysel'in kullandığı resim çerçevesinin alanı kaç metre karedir?

- A) $\frac{1}{40}$ B) $\frac{1}{30}$ C) $\frac{1}{20}$ D) $\frac{1}{15}$

5.

Boyu 4 metre olan iki tahta kullanılarak bir merdiven yapılmak istiyor. Tahtaların birinden merdivenin $1\frac{3}{4}$ m lik iki bölümü kesiliyor ve kalan parça merdivenin bir basamağını oluşturacak şekilde basamaklar elde ediliyor.

Tüm tahtalar kullanıldığına göre bu merdiven kaç basamaklıdır?

- A) 8 B) 9 C) 10 D) 11

6.

Bir atölyede tişört üzerine yapılan siyah beyaz ve renkli baskı fiyatları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo: 1 Tişörtün Basım Fiyatı

Tişört	0 – 500 Adet için Basım Fiyatı (TL)	500 Adet ve Üzeri için Basım Fiyatı (TL)
Renkli	10,5	8,5
Siyah - Beyaz	5,25	5

Beren Hanım bu basım atölyesine $\frac{3}{5}$ 'ü siyah - beyaz, kalanı renkli toplam 1000 adet baskı yaptırıyor.

Buna göre Beren Hanım'ın tişörtlere yaptırdığı baskı için atölyeye ödediği ücret kaç TL dir?

- A) 9300 B) 8200
C) 7200 D) 6500

7.

-4	-2
----	----

Salih Öğretmen tahtaya (-2) ve (-4) sayılarını yazarak öğrencilerinden bu sayıların 3. kuvvetlerini alarak işlemler yapmalarını ve sonucun **en küçük** değerini bulmalarını istemiştir. Öğrencilerin buldukları sonuçlar tabloda gösterilmiştir.

Zehra	-72
Bedirhan	-8
Kadir	-56
Sena	+512

En küçük değeri bulan Zehra bu sayıların arasına aşağıdaki işaretlerden hangisini koymuştur?

- A) + B) - C) x D) :

8.

Yukarıda içlerinde 1,5 L, 1 L ve 0,2 L su bulunan sürahiler verilmiştir.

Doruk 1. sürahideki suyun $\frac{1}{2}$ ini 2. sürahiye, 2. sürahide oluşan suyun $\frac{1}{5}$ ini 3. sürahiye aktarıyor.

Son durumda sürahilerde bulunan su miktarı aşağıdakilerde hangisinde doğru verilmiştir?

	1. sürahi	2. sürahi	3. sürahi
A)	0,75 L	1,75 L	0,45 L
B)	0,75 L	1,4 L	0,55 L
C)	0,5 L	1,5 L	0,55 L
D)	0,75 L	1,25 L	0,7 L

9. Serpil öğretmen bilgisayarda işlem panoları oluşturmuştur. Her panonun altına öğrencinin sonuçlarını yazdığı A, B, C ve D kutuları koymuştur.

$$12 : (-5 + 4)$$

A

$$(-7) - (-6 + 5)$$

B

$$(-4) - (-7) \cdot (-3)$$

C

$$(-18) - (-8) : (-4)$$

D

Dört öğrenci yukarıdaki panodaki işlemin sonucunu bularak kutuların içine yazmıştır. Daha sonra her öğrenci diğer öğrencinin yaptığı işlemi kontrol ederek doğru sonuçların bulunduğunu onaylamıştır.

Buna göre A, B, C ve D kutularındaki sayılardan hangisi **en küçüktür**?

- A) A B) B C) C D) D

10.

Menü		Sipariş formu	
Çorba	x TL	Çorba	II
Kurufasulye	2x TL	Kurufasulye	IIII
Pilav	(x+2) TL	Pilav	IIII
Salata	x TL	Salata	III

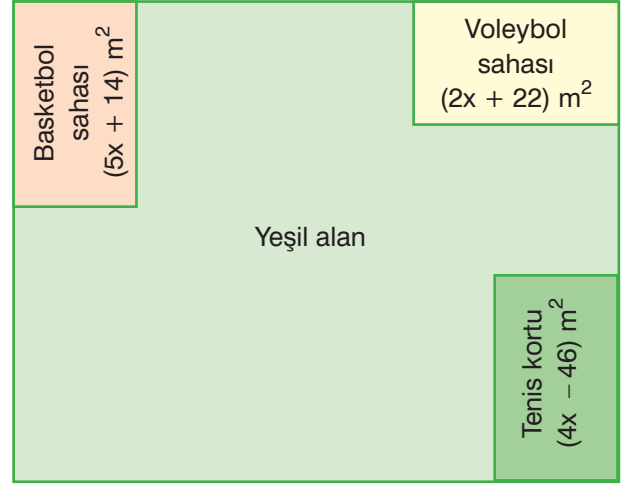
Yukarıda bir lokantaya giden grubun siparişleri ve menü verilmiştir.

Grubun siparişlerini gösteren cebirsel ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $21x + 8$ B) $21x + 4$
C) $17x + 8$ D) $17x + 4$

11. Alanları $(5x+14)m^2$, $(2x+22)m^2$ ve $(4x-46)m^2$ olan basketbol, voleybol ve tenis sahalarının bulunduğu $1000 m^2$ lik bölgenin planı aşağıda verilmiştir.

Yeşil alan $240 m^2$ olduğuna göre, basketbol sahası kaç m^2 dir?

- A) 264 B) 234 C) 364 D) 380

12. Meltem Hanımın aldığı kuruyemiş miktarları ve ödediği para aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ürün	Alınan miktar(gram)	Ödenen para(TL)
Fıstık	300	15
Fındık	400	30
Badem	200	25
Çekirdek	250	15

Bu tabloya göre hangi kuruyemişin kilogramı daha pahalıdır?

- A) Fıstık B) Fındık
C) Badem D) Çekirdek

1. Bu testte toplam 12 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın Fen Bilimleri testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki tabloda bazı gök cisimleri verilmiştir.

1 Ejderha	2 Halley	3 Samanyolu
4 Orion	5 Küçük ayı	6 Andromeda

- I. Hangileri gök adadır?
- II. Hangileri takım yıldızıdır?
- III. Hangileri kuyruklu yıldızdır.

Tablodan yararlanılarak yukarıdaki sorular cevaplandırıldığında aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğru verilmiş olabilir?

- A) I → 3-6 II → 1-4 III → 2-5
- B) I → 2-6 II → 1-5 III → 3-4
- C) I → 3-6 II → 1-4-5 III → 2
- D) I → 1-4 II → 5-6 III → 2-3

GEN Yayınları
www.genyayinlari.com.tr

2.

Canlı çeşidi	Organeller			
	X	Y	Z	T
Bitki	+	-	+	+
Hayvan	+	+	+	-

(+) var (-) yok

Yukarıdaki tabloda gelişmiş bitki ve hayvan hücreleri ve bu hücrelerde bulunabilecek bazı organeller verilmiştir.

Buna göre X, Y, Z ve T organelleri için aşağıda verilen örneklerden hangisi kesinlikle doğru olmaz?

- A) X mitokondridir.
- B) Y, lizozomdur.
- C) Z, kofuldur.
- D) T, sentrozomdur.

3.

- 1 2n kromozomlu hücre bir kere bölünme geçirerek 2 hücre oluşur.
- 2 n kromozomlu spermeler oluşuyor.
- 3 n kromozomlu yumurtalar oluşuyor.
- 4 2n kromozomlu hücreler oluşuyor.
- 5 2n kromozomlu hücre bir kere bölünme geçirerek 4 hücre oluşuyor.

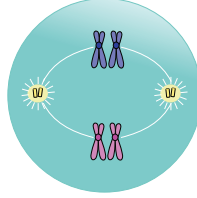
Hücre bölünmelerinin özellikleri ile ilgili yukarıda verilen kartlarla oyun oynayan Cem, zar atarak mitoz ve mayoz bölünmenin özelliklerini yakalamaya çalışıyor.

Buna göre Cem zarda hangi sayıları atarsa bölünme özelliklerini doğru bulur?

	Mitoz Bölünme	Mayoz Bölünme
A)	1 - 4	2 - 3 - 5
B)	1 - 4 - 5	2 - 3
C)	2 - 3 - 4	1 - 5
D)	2 - 5	1 - 3 - 4

4.

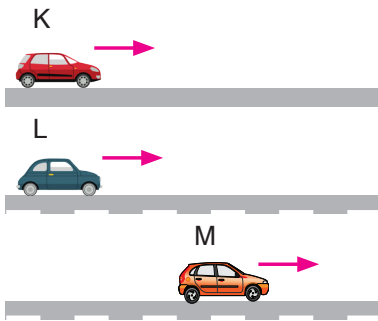
Yukarıdaki görselde bir hücreye ait bölünme aşaması verilmiştir.

Buna göre bu bölünme çeşidi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

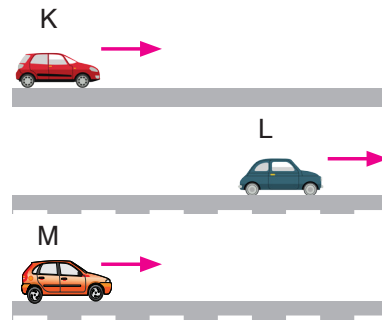
- A) Bölünme vücut hücrelerinde görülür.
- B) Bölünme sonunda oluşan hücreler aynı genetik yapıya sahiptir.
- C) Tür içinde kromozom sayısının sabit kalmasını sağlar.
- D) Yaraların iyileşmesini sağlar.

5.

Şekil - I

Şekil - II

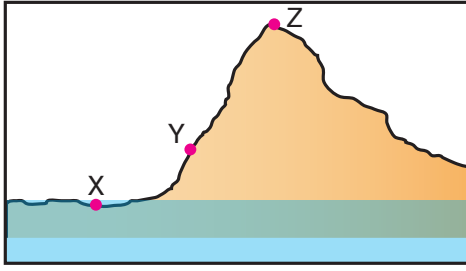
K, L ve M araçlarının başlangıçtaki konumları Şekil I'de verilmiştir. 30 dakika sonunda konumları ise Şekil II'de görülmektedir.

Araçların kütleleri arasında $m_K = m_L = m_M$ ilişkisi olduğuna göre, kinetik enerjileri E_K , E_L ve E_M arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) $E_K > E_L > E_M$
- B) $E_L > E_K = E_M$
- C) $E_K = E_L = E_M$
- D) $E_L > E_K > E_M$

6.

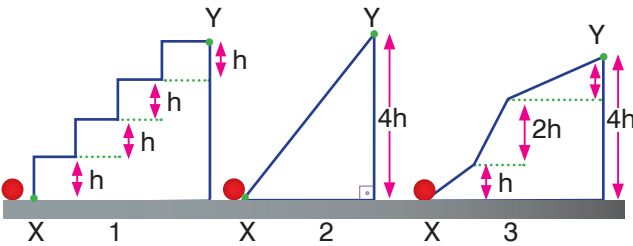
Oğuz bir cismin kütle ve ağırlığının deniz seviyesinden yüksekere çıkıldıkça nasıl değiştiğini gözlemlemek için şekildeki X, Y ve Z noktalarında ölçüm yapıyor.

Buna göre Oğuz'un ölçtüğü kütle ve ağırlık arasındaki ilişki aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Kütle	Ağırlık
A)	$X > Y > Z$	$X = Y = Z$
B)	$X = Y = Z$	$X > Y > Z$
C)	$X = Y = Z$	$Z > Y > X$
D)	$Z > Y > X$	$X = Y = Z$

7.

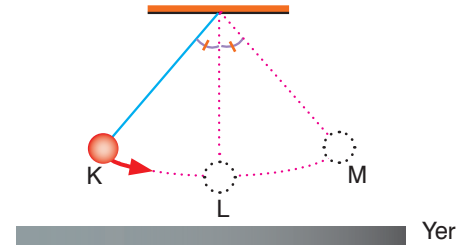
Sürtünmelerin önemsenmediği düzeneklerde verilen m kütleli cisimlerin X noktasından Y noktasına çıkarmak için yapılan işler sırasıyla W_1 , W_2 ve W_3 'tür.

Buna göre W_1 , W_2 ve W_3 arasındaki ilişki nedir?

- A) $W_1 = W_2 = W_3$ B) $W_1 > W_2 > W_3$
C) $W_2 > W_3 > W_1$ D) $W_3 > W_2 > W_1$

8.

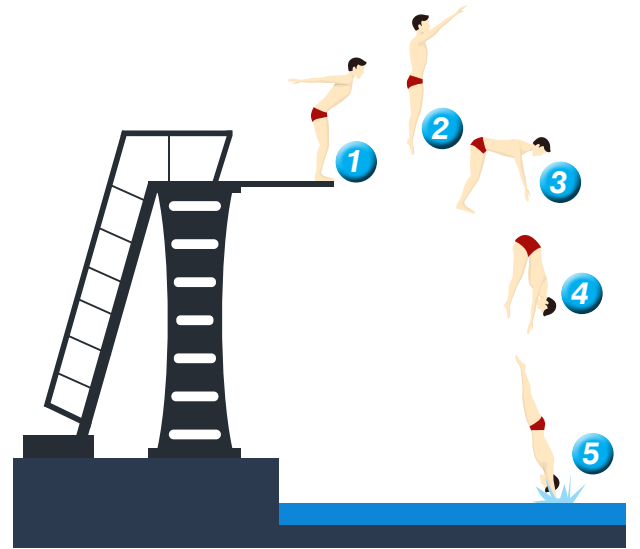

K ve M noktaları arasında salınım yapan bir sarkacın enerji durumu aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir? (Sürtünme önemsenmeyecek)

- A) K'dan L'ye giderken potansiyel enerjisi artar.
B) L'den M'ye giderken kinetik enerjisi artar.
C) K ve M noktalarında durgun halde iken, potansiyel enerjileri eşittir.
D) L noktasında potansiyel enerjisi maksimumdur.

9.

Yukarıdaki resimde trampleden atlayan bir yüzücünün atlama sırasındaki bazı konumları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yüzücünün 2. konumda potansiyel enerjisi en büyüktür.
B) Yüzücünün 1. konumda potansiyel enerjisi en küçüktür.
C) Yüzücünün 1. konumundan 2. konumuna geçerken potansiyel enerjisi artar.
D) Yüzücünün 5. konumda kinetik enerjisi en büyüktür.

10. Atomun kütlesini çekirdeğinde bulunan tanecikler oluşturur.

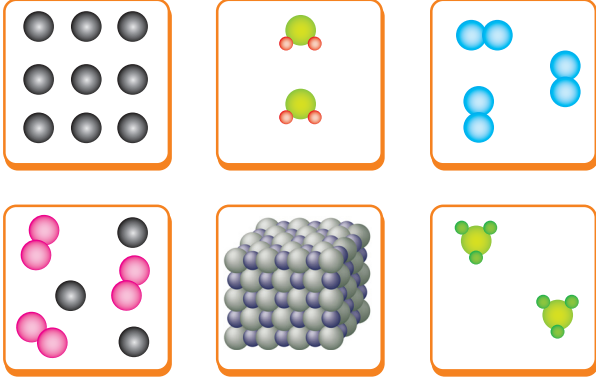
Atom	Proton sayısı	Elektron sayısı	Nötron sayısı
I	12	12	14
II	11	11	12
III	13	13	12
IV	10	10	10

Buna göre tabloda verilen atomlardan hangisinin kütlesi en büyüktür?

- A) I B) II C) III D) IV

- 11.

Yukarıdaki kartlarda bazı maddelerin tanecik modelleri verilmiştir. Bu kartların aşağıdaki panolardan uygun olanlara asılmaları isteniyor.

	Atomik Elementler	Moleküler Elementler	Bileşikler
A)	2	1	3
B)	1	1	3
C)	1	2	2
D)	2	2	2

Buna

	I	II	III
A)	2	1	3
B)	1	1	3
C)	1	2	2
D)	2	2	2

- 12.

İncelenen Madde: Soda
 Yapısındaki Bileşik: Na_2CO_3
 Yapısında Bulunan Elementler:

 Modeli için kullanılacak küreler

Yukarıdaki raporda boş bırakılan satırlar aşağıdakilerden hangisiyle doldurulabilir?

- A) Karbon, Azot, Oksijen
 2 mavi, 3 sarı küre
 B) Azot, Kalsiyum, Oksijen
 2 mavi, 1 sarı, 3 kırmızı küre
 C) Sodyum, Kalsiyum, Oksijen
 1 mavi, 4 sarı küre
 D) Sodyum, Karbon, Oksijen
 2 mavi, 1 sarı, 3 kırmızı küre

SINAV BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ

1. Bu testte toplam 12 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın Sosyal Bilgiler testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1, 2, ve 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Osmanlı Devleti'nin siyasi bir güç olarak ortaya çıkmasında devlet yönetim yapısının da büyük payı vardır. Orhan Bey zamanında kurulmuş olan Divan Teşkilatı, devlet işlerinin görüşüldüğü ve karara bağlandığı en önemli yönetim organıdır. Alanında uzman kişilerden oluşan divan teşkilatı padişaha devlet idaresinde yardımcı olurdu. Ancak son kararı padişah verirdi. Ayrıca çözülemeyen şerî ve hukukî davaların karara bağlandığı en yüksek mahkeme ve idarî makamdı. Divan toplantısı sabah namazından sonra başlar ve öğleye kadar devam ederdi. Divanda tecrübeli ve alanında uzman devlet adamları görev yapardı.

Sadrazam (veziriazam), padişahın vekili ve yardımcısıdır. Padişahın mührünü taşırdı. Fatih Sultan Mehmed Dönemi'nden itibaren divan toplantılarına başkanlık etmeye başladı. Padişah sefere katılmadığı zaman orduyu komuta ederdi.

Vezirler ise daha çok askerî ve siyasi işlerden sorumluydular. Devlet idaresinde veziriazama yardım ederlerdi. Osmanlı Devleti büyüdükçe sayıları arttı.

Kazaskerler, divan toplantılarında büyük davalara bakar, kadıların ve müderrislerin atamalarını yaparlardı. Önceleri bir tane iken sayıları toprakların genişlemesiyle ikiye çıkmıştır. Anadolu ve Rumeli kazaskeri olarak adlandırıldılar.

Defterdarlar, bütçenin hazırlanması ve devletin diğer mali işlerinden sorumludurlar. Devletin gelir ve giderlerinin hesaplanması işlerinden sorumludur. Anadolu ve Rumeli defterdarı olmak üzere ikiye ayrılırdı.

Nişancı, divan toplantılarında alınan kararlara ve diğer belgelere padişahın imzası demek olan tuğrayı çekmekle görevlidir. Ayrıca fethedilen yeni toprakların gelirlerine göre devlet görevlilerine dağıtımını yapardı.

Reisülküttap, devletin ilk dönemlerinde nişancıya bağlı olarak çalışan kâtiplerden biriydi.

Zamanla devletin dış işlerinden de sorumlu oldu. Padişah fermanlarına uygun olarak emirleri yazmak, yabancı devletlerden gelen mektupları tercüme etmek ve bunlara cevap vermek görevleriydi.

Şeyhülislam, divanın sürekli üyesi değildir. Ancak gerekli olduğunda divan toplantılarına katılmıştır. Divan toplantılarında alınan kararların dine uygun olup olmadığına karar vermiştir. Şeyhülislamın verdiği kararlara "fetva" denilmektedir.

Kaptan-ı Derya, Osmanlı Devleti'nde donanma komutanıdır. Kanuni zamanında divanın asıl üyesi olmuştur. Deniz seferinde olmadığı zamanlarda divan toplantılarına katılırdı.

1. Verilen bilgilere göre Divan Teşkilatı ile ilgili,

- I. Kimin zamanında kurulmuştur?
- II. Divana katılanların niteliği nasıldır?
- III. Toplantı ne zaman başlar?

sorularından hangisi ya da hangilerinin cevabına ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

2. Metinden hareketle,

- I. Divanda din ile ilgili konuların da görüşüldüğüne
- II. Divan teşkilatının halkın şikayetlerine açık bir kurum olduğuna
- III. Divan teşkilatının karar meclisi olduğuna

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

3. Verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kazaskerler adalet işlerinden sorumludur.
- B) Divan teşkilatında din ve devlet işlerinin ayrı yürütülmüştür.
- C) Devletin ekonomik işlerinden defterdar sorumludur.
- D) Kaptan-ı Derya'nın toplantıya katılmadığı zamanlar da olmuştur.

4. Osmanlı Devleti'nde yönetici ve askerî sınıf dışında kalan kesime "reaya" denilirdi. Kasaba ve şehirlerde oturan ticaretle uğraşan tüccarlar, meslek sahibi olan esnaflar ile köylüler ve konargöçerler bu gruba dâhildi. Osmanlı Devleti'nin büyük bir siyasi güç olmasında Ahi teşkilatının sağlamış olduğu sosyal ve ekonomik desteğin katkısı büyüktür. Toplumsal yardımlaşma ve beraberliğe katkısının yanı sıra esnaf ve zanaatkarların yetiştirilmesi ve şehir ticaretinin canlılığının sağlanmasına büyük katkı sağladılar.

Metne verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı'da ticaret
B) Osmanlı'da fetih hareketleri
C) Osmanlı'da tarım ve hayvancılık
D) Osmanlı'da toplumsal ve ekonomik yapı

5. • Amerigo Vespucci (Ameriko Vespuçi) 12 Ekim 1492'de Atlantik Okyanusu'nu aşarak Amerika kıtasındaki Bahama Adaları'na ulaşan ilk Avrupalı olmuştur. Fakat Vespucci ulaştığı yerin Amerika kıtası olduğunun farkında değildi. O, yola çıkış hedefi olan Hindistan'a ulaştığını sanıyordu. Vespucci Amerika kıtasının yerli halkını da "Hintli" olarak adlandırmıştır. Yerli halk Vespucci ve adamlarını büyük bir konukseverlik ve cömertlikle karşılamışlardır.
- Portekizli denizci Bartolomeu Dias (Bartelmi Di-yaz) yelkenli gemisiyle Afrika kıtasının güneyinden dolaşarak Ümit Burnu'nu keşfetti. Portekizli Vasco da Gama (Vasko dö Gama) 1498 senesinde Afrika'dan Hindistan'a deniz yolu ile ulaşmayı başardı.
- Magellan (Macellan) adlı İspanyol kâşif dünyayı dolaşarak Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlayan ilk kişidir. Magellan'ın Dünya'nın yuvarlak olduğunu ispatlamasıyla Avrupa'da Dünya'nın düz olduğunu söyleyen kilise ve din adamlarına duyulan güven azaldı.

Yukarıdaki bilgilere "Doğru" ya da "Yanlış" şeklinde sırasıyla hangi seçenekte belirtilen cevapların verilmesi gerekir?

- A) Yanlış, Doğru, Doğru
B) Doğru, Doğru, Doğru
C) Doğru, Yanlış, Doğru
D) Yanlış, Yanlış, Doğru

6. Avrupa'da coğrafi keşiflerle başlayan gelişmeler Osmanlı Devleti'ni de etkiledi. Coğrafi keşifler sonrası ticaret yolları değişti ve Osmanlı Devleti'nin vergi ve ticaret gelirleri azaldı. Uzun süren savaşların beraberinde getirdiği ekonomik sıkıntılar ve isyanlar devleti zor durumda bıraktı. Avrupa'ya karşı askerî üstünlüğünü kaybeden Osmanlı Devleti yeni fetihler yapmayınca ekonomisi daha da bozuldu. Bu duruma çözüm bulmak amacıyla XVII. Yüzyılda padişahlar ve bazı devlet adamları çareler aramaya başladı. Bu amaçla dönemin aydınları devletin bozulan kurumlarıyla ilgili raporlar hazırladı. Bu raporlar doğrultusunda yenilikler yapılmaya çalışıldı. Bu raporların en önemlilerinden bir tanesi Koçibey Risalesi'dir.

Verilen metinden hareketle,

- I. Devletin yaşadığı sorunların çözümü için çalışmalar yapılmıştır.
II. Avrupa'da yaşanan gelişmeler Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir.
III. Savaşların kazanılamaması Osmanlı ekonomisi üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

7. Tekerlek üretim alanındaki birçok teknolojik gelişmeye zemin oluşturmuştur. Tekerleğin dişliler ile birleşmesi makinelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Makinelerde buhar gücünün kullanılması Sanayi İnkılabı'nı başlatmıştır. İnsanlık tarihinin dönüm noktalarından biri olan Sanayi İnkılabı, insan ve hayvan gücünden makine gücüne geçiş olarak ifade edilebilir. Bu üretim şekli 18. yüzyılda İngiltere'de dokuma sektöründe ortaya çıkmış, kısa sürede başka alanlara yayılmıştır.

Buna göre sanayi inkılabı sonucunda,

- I. Yaşam standartları yükselmiştir.
II. Hammadde ihtiyacı artmıştır.
III. Fabrikalarda çalışacak işçiye ihtiyaç duyulmuştur.

gibi yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) I ve III
D) I, II ve III

8. 1683'te II. Viyana Kuşatması'ndan sonra Osmanlı orduları art arda yenilmeye başlamış ve askeri üstünlük Avrupalılara geçmiştir. Bu durum karşısında Osmanlı yönetici ve aydınları Avrupalıların askerî alandaki üstünlüklerini kabul etmeye başlamışlardır. Böylece tarihimizde XVIII. yüzyıl başlarından itibaren ilk defa Osmanlı kurumlarının batıdan örnek alınarak düzenlenmeye çalışıldığı bir dönem başlamıştır. "Lâle Devri" diye isimlendirilen dönemde ilk Osmanlı matbaasının kurucusu İbrahim Müteferrika basma yöntemiyle kitap çoğaltmanın yararları ve gerekliliği üzerine bir risale yazmış, sadrazama sunmuş ve matbaa kurmak için izin istemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi matbaanın kurulmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Kitap sayısı artmıştır.
B) Kitap çeşitliliği azalmıştır.
C) Kitap fiyatları ucuzlamıştır.
D) Bilginin yayılması kolaylaşmıştır.

9. • Müşterilerin haklarını korur
• Malların kalitesi ve fiyatını belirler.
• Esnaflar arasında haksız rekabeti önler.
• Üretimi ihtiyaca göre belirler.
• Şehirlerde güvenliği sağlar.

Yukarıda özellikleri verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Medrese
B) Enderun Mektebi
C) Kurultay
D) Ahilik Teşkilatı

10. Osmanlı Devleti, 3 Kasım 1839'da Avrupalı devletlerin isteğiyle Tanzimat Fermanı'nı ilan etti. Fermanın bazı maddeleri şöyledir:

- Askerlik süresi sınırlanacak.
- Herkesten gelirine göre vergi alınacak.
- Mahkeme kararı olmadan kimse cezalandırılmayacak.
- Can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığı sağlanacak.
- Hiç bir ayırım gözetmeksizin herkes kanun önünde eşit olacak.

Buna göre Tanzimat Fermanı'yla,

- I. Ekonomik
II. Hukuki
III. Dinî
IV. Askerî

hangi alanlarda ıslahat yapıldığı söylenebilir?

- A) I ve II
B) I, II ve III
C) I, II ve IV
D) I, II, III ve IV

11. Basın, her yerde ve her koşulda özgür olmalıdır. İnsan haklarının en temel maddelerinden birisi olan haber alma ve haberleşme özgürlüğü bu kapsama girer. Ancak basın-yayın kuruluşlarının, insanların temel hak ve özgürlüklerine müdahale ederek para kazanmak amacıyla yayın yapmaları suçtur. Bu durum aynı zamanda basın etiğine de aykırıdır.

Verilen bilgiler basın-yayın kuruluşları ile ilgili,

- I. Temel hak ve özgürlükleri ihlal edemeyecekleri,
II. Bireylere karşı tüm uygulamalarında serbest oldukları,
III. Yaptığı çalışmalarının resmî kurumlarca denetlenemeyeceği,

hangisi ya da hangilerinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) I, II ve III

12.

Kıbrıs'ın fethedilmesinden sonra 1572 tarihinde Osmanlı padişahı tarafından Kıbrıs beylerbeyi, kadısı ve defterdarına gönderilen fermana ada halkına nasıl muamele edilmesi gerektiği özetle şöyle belirtilmiştir: "Kıbrıs adası yeni fethedilen bir yerdir. Halk savaş yüzünden zor duruma düşmüş olabilir. Kıbrıs halkı bana Yaratacının emanetidir. Onlara adalet ve şefkatle muamele ediniz. Kimseye zulmetmeyiniz. Mahkemelerde, vergi alınmasında ve idareyle ilişkili tüm işlerinde onlara yardımcı olursanız Kıbrıs kısa zamanda kalkınır ve refah seviyesi yükselir. Onlardan her biri emniyet içinde yaşasınlar. Bu emirlerimin yerine getirilmesi konusunda hiç kimse ihmalkârlık yapmasın. Eğer emirlerim yerine getirilmeyerek Kıbrıs reayasına zulmedildiğini, gereğinden fazla vergi alındığını duyarsam hiçbir mazereti kabul etmeyeceğimi bilersiniz."

Almanya'da doğmuş, ancak hayatını Edirne'de sürdüren ve bir Fransız Yahudi'si olan İsaak Zarfati Yahudilerin Osmanlı Devleti'nde yaşadıkları huzurlu günleri şöyle ifade etmektedir: "Almanya'daki kardeşlerimizin ölümden beter kederler içerisinde olduklarını duydum; despotik yasalar, zorla vaftiz edilmeler, sürgünler sıradan gündelik olaylarmış. Bana anlatıldığına göre yağmurdan kaçarken her seferinde doluya tutuluyorlarmış... Kardeşler, hocalar, dostlar, tanışlar! Ben İsaak Zarfati, size derim ki: Türkiye hiçbir şeyin eksik olmadığı bir ülkedir. Eğer isterseniz şu anda burası sizin için en hayırlı yer olacaktır. Hristiyanlardansa, Müslümanların (egemenliği) altında yaşamak sizin için daha iyi değil midir? Burada herkes kendi asması ve inciri altında huzur içinde oturabiliyor. Burada en değerli esvapları giymenize izin var."

Ali Hasan Karataş, "Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslimlere

Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti", s. 275

(Düzenlenmiştir.).

İki metinde ortak olarak Osmanlı Devleti'nin,

- I. Adaleti
- II. Hoşgörüsü
- III. İyi bir fetih politikası izlemesi

hangi özelliklerine değinilmiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

